

ВІСНИК

VISNYK the HERALD

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ МІСЯЧНИК

РІК XXXVI Ч. 7-8
YEAR XXXVI № 7-8

ЛІПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1983
JULY-AUGUST — 1983

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК
ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Провід ОУН — Під світовий суд Росію	1
ЯРОСЛАВ КУРДИДИК — Бойова соборність (Вірш)	6
М. БАРАБАШ — Про політичну культуру	7
Із документів — Лист президента Рональда Регена до УККА	8
Екзекутива Європейської Ради Свободи	8
Із Заяви Європейської Ради Свободи	9
М. СИДОРЕНКО — Бойкотуємо висланників окупанта!	10

Сторінка ОЖ ОЧСУ

СТЕФАНІЯ КРАЛЬКА — Про діяльність Відділу ОЧСУ в Чікаго	11
Свято Жінки-Героїні, Заг. Збори ОЖ ОЧСУ у Філадельфії	12
КЛАВДІЯ ФОЛЬЦ — Життя за народ (Спогад із України)	13
Літвечір Панька Незабудька в Чікаго	14
НАДІЯ НАУМ — Нонсенс, пане докторе (Репліка)	14
В. ГАЛЬЧЕНКО — рецензія на працю д-ра Р. Рахманного	
про С. Петлюру	14
ЛЕВ КОКОДИНСЬКИЙ — Поверховість і схематизм	15
Червоні малороси при праці (До уваги СКВУ)	17
АНДРІЙ ЛЕГІТ — із збірки „За дротами” (Вірші до 40-ліття	
Першої Дивізії УНА)	18
Проф. Богдан Сацюк іменований деканом	19
ПРОФ. І. ЛЕВАДНИЙ — Київ у 1913 р. (70 рр. тому).....	20
ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО — Советські щурі (Фейлетон)	

З'ЇЗДИ ООЧСУ І ОЖ ОЧСУ

**У днях 1-го і 2-го жовтня в Домі Організацій
Українського Визвольного Фронту в Нью-Йорку
відбудуться**

З'ЇЗДИ ООЧСУ І ОЖ ОЧСУ

Звітування, вибори Головних Управ, плянування праці на майбутнє.

**Програмову доповідь виголосить ред. Ігнат
Білинський.**

ВІСНИК

ПД СВІТОВИЙ СУД РОСІЮ ЗА НАРОДОВБИЧИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ!

(В 50-ТУ РІЧНИЦЮ ВИНИЩЕННЯ 7-8 МІЛІОНІВ УКРАЇНЦІВ)

„Якби хтось додумався до того, що треба судити народним судом злочинців тих років, як ми судимо досі фашистських злочинців, настав би страшний суд, що тривав би тисячу і дві ночі”.

(Вячеслав Чорновіл — „Останнє Слово“)

В цілій історії змагання Росії знищити українську націю найжорстокішим періодом були роки 1932-33. На наказ російських імперіалістів був добре підготований і переведений у захопленій ними Україні всенародний штучний голод, в часі якого згинуло біля вісім мільйонів українського населення.

Цей страшний злочин прийшов після завоювання і знищенню російською державою більшої частини української національної держави, що постала й оформилася Актами 22 січня 1918 р., 1 листопада 1918 р. і 22 січня 1919 р. Продовж трьох років Українська Держава боронилася перед агресією комуністичної Росії, антикомуністичних армій Денікіна і польських імперіалістів. Аж переважаючі ворожі сили заволоділи Україною. Однаке збройна і політична визвольна боротьба в Україні продовжується проти змінниців, що проходила цілий час продовж 20-их і 30-их років. Її очолювали: Братство Української Державності, з еміграції уряд Української Народної Республіки під керівництвом сл. п. Головного Отамана і президента Симона Петлюри, Українська Військова Організація та від 1929 р. Організація Українських Націоналістів очолені полк. Свєнном Коновалцем, Спілка Визволення України, очо-

лена проф. Сергієм Євременком, та Спілка Української Молоді керована Миколою Павлушковим. Проте всі ці сили були заслабі скинуті російське і польське колоніальне ярмо. Ризьким договором із 18 березня 1921 р., Російська СФСР і Польща розділили між собою українські землі та замирлися в спільній боротьбі проти українського визвольно-націоналістичного руху.

Після перебрання влади в Росії Російською Комуністичною Партією большевиків під керівництвом В. І. Леніна, російські армії нечайно рушили на підбій всіх сусідніх із Росією націй, щоб відновити імперію, зліквідовати визвольними рухами народів, уярмлених Росією, які відбудували свої національні держави. Побіч інвазії військо РСФСР проти української держави РКПб і таємна російська поліція — ЧК повели брутальну і масову підривну роботу. Щойно, коли російські агресори загарбали більшу частину України, вони, на наказ із Москви, створили Совет Народних Комісарів УССР, 19-го лютого 1920 р.

На наказ Москви Совнарком УССР відбув у Харкові в травні 1920 р. т. зв. четвертий з'їзд советів України, який рішив стати „членом Всеросійської Соціалістичної Федеральної Соціальної Республіки“ та вповні „формально“ підпорядкував найважливіші свої „комісаріати“ (міністерства) Совнаркомові РСФСР. 28 грудня 1920 р. цей же Совнарком УССР підписав із РСФСР „робітничо-селянський союзний договір“, зводячи УССР до становища складової частини російської держави. Врешті, на I з'їзді Союзу Советських Соціалістичних Республік у

Москві видано 30 грудня 1922 р. Декларацію і Договір про оформлення відновленої російської імперії під назвою „Союз Советських Соціалістичних Республік” з тією самою владою, яка діяла до того часу в РСФСР під назвою Совнаркому, очоленого В. Л. Леніном. Ця насилиницька, завойовницька, російська імперія діяла без жодної формальної державної конституції аж до 1924 р., бо щойно тоді, 31-го січня, прийнято на II з'їзді советів конституцію СССР.

Отже вся влада на українських землях, здобутих у агресивній війні російськими арміями, знаходилася на початку 30-их років у Москві, столиці російської імперської держави. На протязі 20-их років москалі закріпилися на міжнародному відтинку: майже всі європейські держави визнали дипломатично СССР. Важливим осягом для москалів був договір з Німеччиною, заключений у Рапалло 16 квітня 1922 р., на основі якого демократична Німеччина на протязі чергових 5 років допомагала сильно розбудувати модерну російську армію та воєнний промисл. Ленін увів т. зв. Нову Економічну Політику, що причинила до розбудови імперської господарки. За 10 років більшевики також посилено розбудовували свою тоталітарну імперську організацію під назвою Всеосвітської КПб, а згодом переназваної у Всесоюзну КПб. Виробла російська Червона Армія та імперська терористична організація під назвою ВЧК-ОГПУ.

Всі ці заходи розбудови імперії у 20-их роках не задовольнили російських расистів і шовіністів, бо українська нація пульсувала сильним самобутнім національним життям, хоч під поверхнею політично-мілітарного поневолення. Тож у столиці Росії рішено реалізувати націовбивчу політику, що включатиме знищенння української інтелігенції, українського релігійно-церковного життя, національної господарки й основи української ації — українського селянства. Цей страшний злочин проти людства сквалила здійснити тодішня панівна російська еліта.

1927го року москалі розпочали ліквідувати УАПЦ, усунувши від її керівництва митр. В. Липківського. У грудні 1927 р., XV-ий з'їзд

ВКПб сквалив постанову про т. зв. добровільну колективізацію селянства. Рішено „забезпечити інтереси бідного і середнього селянства в боротьбі з куркулями...”. Москалі повели на велику скалю противнаціональний курс розкладання української нації з середини при помочі створення штучної ворожнечі між різними групами населення.

1928-го року розпочато впроваджувати примусову колективізацію. Рівночасно в роках 1927-1930, москалі перевели більшість військових частин, зложених із примусово рекрутованіх українців поза межі України, щоб вони не виступили на захист масово мордованих земляків. На їх місце в Україну спrowadжувано чисто російські військові частини. Цього ж 19-28-го року москалі зорганізували т. зв. Шахтинський процес, в наслідок якого в Донбасі зліквідовано 50-60 відсотків національно-свідомого українського елементу в індустрії, комунікації, транспорти тощо. Однак російські окупантійні укази не мали великого впливу на українське селянство йти в колгоспи, бо в січні 1929 р. весього 5.6% селян опинились у колгоспах.

6-го квітня 1929 р. Совнарком СССР видав наказ енергійно винищувати українське середнє селянство, що його прозвали „куркулями”. Коли ж 27-го грудня 1929 р. Йосиф Сталін проголосив тези про ліквідацію „куркуля як кляси”, то це рішення відносилося в першу чергу до України, бо Росія тоді була вже майже сколективізована. На початку 1930 р., 80-90% російського селянства без особливого спротиву опинилось у колгоспах. Зате в Україні селяни були споконвічними носіями індивідуалізму, упертими прихильниками приватної власності, консервативними захисниками прадавніх на-

Москалі навчилися від татар збивати в один кулак свою орду, але вони без силі випродукувати якусь ідею. В області матеріальній вони живуть грабунком чужих земель, в області духовій — грабунком чужих ідей.

Дмитро Донцов

ціональних традицій, і тому не хотіли вступати до отарного типу колгоспів. Найзаможніше і національно-найактивніше українське селянство було у великій мірі знищено ще в період „воєнного комунізму”. А в роках 1929-32 москалі насильно вивезли на Сибір або на північ Росії до двох мільйонів цих „куркулів”, тобто середньої групи селянства і взагалі середньої верстви народу, а 300-400 тисяч їх розстріляли на місці.

Рівночасно ворожа російська влада повела наступ на Українську Автокефальну Православну Церкву, що мала великий духово-моральний вплив на український народ. 8-го квітня 1929 р. окупант проголосив заборону УАПЦ. До кількох років москалі знищили майже всіх 35 єпископів та тисячі священників. В той самий час ворог посилив наступ на вільну українську науку, ліквідуючи різні наукові та освітні установи і винищуючи під різними pretextами українських учених і тисячні кадри педагогів і учителів.

5-го січня 1930 р. Совнаркомом СССР видав новий закон про приспішенну колективізацію, головно в Україні. Знову ж 15-го квітня почався в Харкові т. зв. показовий суд над провідниками СВУ і СУМ. У зв'язку з тим судом москалі знищили 100-150 тисяч освічено-го й свідомого активу української нації. В Україну сунули все нові лави російського активу „двадцятип'ятитисячників” — окремої спеціально вишколеної групи москалів для здійснення російської політики націоциду і етноциду України.

1931-го року Москва прислала Михайла М. Майорова на пост наркома постачання УССР, а її колоніяльна агентура провела останню підготовку проведення одного з найбільших в історії людства злочинів — вимордування батькох мільйонів українських селян. Цим звірячим злочином москалі задумали зломати національну одність і самобутність української нації і підірвати основні біологічні сили України. Проведено чистку секретарів райкомів в цілій УССР від тих українців, що в них могло залишитися хоч трішки людського почуття, не кажучи про національну свідомість і гідність.

З початком 1932 р. почав шаліти в масах на-

селення голод, бо більшість харчів москалі вже вспіli зрабувати. Вже в перших місяцях року почали вмирати сотнями тисяч українські діти, старші віком люди, слабші, але також матері і мужчини. Проте 1-го липня 1932 р. появляється черговий драконський закон російських садистів і нелюдів про т. зв. охорону соціалістичного майна, ув'язнення за збирання навіть колосків, залишених на полях, відбирання жорен. Призначених на смерть мільйони селян кваліфікували москалі як „злодіїв”. Цим законом москалі властиво привласнили собі майно українських селян, а за споживання українськими селянами власних плодів їхньої рідної землі встановлено кари: „розстріл з конфіскатою всього майна і з заміною при зм'якшувальних умовах, позбавлення волі не менше 10 років з конфіскатою всього майна”. 22-го серпня 1932 року російські звироднілі садисти встановлюють в Україні „закон про боротьбу зі спекуляцією”, бо людей ліквідували лише за те, що вони десь знаходили якісь харчі. До того доходили давніші розпорядження, в яких наших селян називали „бандитами” тощо.

В українських містах люди купували харчі на спеціальні картки, яких не мали українські селяни. Знову ж в Росії жодного голоду взагалі не було. Тому селяни їхали і йшли до міст і в Росію за харчами. В українських містах вони масово вимириали на вулицях, не діставши ніякого харчу, а в Росії хоч могли купити харчі або замінити за різні речі, то на кордоні між РСФСР і УССР все це добро забирали московські поліційні, комсомольські і військові відділи, які встановили тотальну харчову бльокаду України. Наших нещасних селян вони називали спекулянтами та карали за придбані харчі 5-10-річною неволею в концентраційних таборах. І українські селяни вимириали з голоду сотнями тисяч щомісяця.

Надійшов 1933-ий рік. В січні москалі запровадили для України і інших уярмлених націй систему пашпортів під гаслом: „Паспортизація — смертельний удар для класового ворога!” Це був офіційний вирок російської держави для масового винищенння великої частини населення України. Це явний міжнарод-

ний злочин. Зразу після появи цього сатанічного закону, російський Совнарком прислав в Україну Павла Постишева на пост 2-го секретаря ЦК КП(б)У для проведення його в життя. Разом з ним прибули свіжі російські кадри катів, так звані п'ятнадцятьчики, політкомісари. Постишев одержав від Сталіна необмежені диктаторські права винищити як найбільше українського населення. До помочі Постишеву, Москва призначила В. Баліцького, відомого садиста й кримінального злочинця, на шефа ГПУ УССР. Окупаційна влада зразу провела чистку колоніяльної партії та колоніяльної адміністрації від всіх українців, в яких могла залишитися ще хоч крихітка українського почуття чи сантименту. Тоді багато з цих запроданців-перевертнів поповнили самогубство, усвідомивши собі, що вони були причетні до російської народовбивчої расистської політики (М. Хвильовий, М. Скрипник, М. Сtronський і інші). Москалі розстріляли 35 вищих колоніяльних урядовців-українців з Наркомзему і Наркомради. Вони знищили 34 українських комуністів з центральних органів колоніяльної компартії.

А українське сільське населення вимиralo сотнями тисяч щомісяця. Стан в Україні був гірший ніж в Дантовому пеклі. Сам диявол руками російських катів винищував християнську націю. В кожній селянській хаті були на почетному місці християнські ікони, що їх банди російських безбожників з дикістю нищили. Число всіх українців, які загинули від зорганізованого москалями Україно-вбивчого голоду в 1932-1933 роках точно годі встановити. Сам

Баліцький, шеф ГПУ в Україні подав цифру 8-9 мільйонів. М. Скрипник, співучасник у знищуванні нації, з якої вийшов, подав американському комуністові Адамові Тадудові цифру 8 мільйонів людей, знищених голодом, ще до часу його самогубства. А колишня працівниця статистичного бюро УССР, Галина Вільна скалькулювала число загинувших від голоду українців на 6.5 мільйона. Фактом є, що в цих двох роках невідомі випадки, щоб хтось помер в Росії від голоду, бо з України везли без перерви зграбовані харчі в Росію. Що-більше, москалі вивозили в 1932-33 роках українську пшеницю до інших країн і продавали її за демпінговану ціну. У самій лише Кубані москалі вимордували голодом десятки тисяч населення. Отже, в той час, коли Росія „благоденствуvala“ зі задоволення, що нарешті зможе зліквідувати українську націю та загарбати її для себе як свій „лебенсраум“, то Україна конала з голоду під чоботом і наганом російських озвіріліх сатаністів.

В обличчі цього всенароднього убивства бліднуть і німецький злочин супроти жидів і поляків, турецька екстермінація вірменів, злочин Хмер Руж у винищуванні камбоджанців, злочини Іді Аміна в Уганді, чи нігерійське винищування населення Біяфри.

Злочин народовбивства українців був запланований і підготовлений російською державою, і проведений сотнями тисяч москалів: 25-тиячниками, 15-тиячниками, російськими бригадами і загонами ГПУ, тисячними російськими кадрами комсомолу і ВКПб та при допомозі військ окупаційної Червоної Армії та місцевих російських колоністів. Очевидно, вони притягали до співучасти у своєму злочині націовбивства різні меншини та місцевих зрадників-ренегатів українського походження. За вісім мільйонів українських дітей, жінок і мужчин, знищених голодом у 1932-33-тому роках відповідає російська держава, її державна національна еліта та велика частина народного російського активу, що співучащала у проведенні цього страшного міжнародного злочину. Це расистська політика, перед якою меркне навіть гітлерівсько-нацистський расизм. Ніхто в тодішній Росії не виступив проти цих не-

“VISNYK”—“THE HERALD” (ISSN661-660)
Published by the Organization for Defense of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.
Monthly, except July and August, when bi-monthly.
Second class postage paid at General Post Off.
New York, N. Y.
Board of Editors.
Address: P.O. Box 304, Cooper Station,
New York, N.Y. 10276

людських звірств, поповнених у завойованій Україні. Навпаки, десятками тисяч москалі охоче їхали в Україну задля грабунку, наживи та колонізації найкращих українських земель. Зразу після вимертя українського населення, на опорожнені місця їхали за пляном транспорти колоністів з усіх губерній Росії: Уфи, В'ятки, Рязані, Калуги та Ленінграду і Москви. З дикою жадобою ці зайди добивали рештки ослаблених людей та займали без найменшого співчуття найкращі землі українських селян.

Організація Українських Націоналістів під проводом полк. Євгена Коновальця і краєвого провідника Степана Бандери повела по всій Європі широку інформаційну акцію про шалтімочий націовбивчий голод в Україні. На наказ Проводу, боєвий референт в Краєвій Екзекутиві на Західних Українських Землях, Роман Шухевич, підготовив, а боєвик **ОУН**, Микола Лемік, виконав атентат на большевицький консулат у Львові, застріливши високого російського функціонера з Москви, А. Майлова. Цей стріл пролунав у жовтні проклятого 1933-го року. Польській окупаційній поліції у Львові, Микола Лемік мужньо заявив: „Я є член Організації Українських Націоналістів. З її наказу я вбив представника московсько-большевицького уряду, на знак солідарності всіх українців у боротьбі з Москвою та протесту перед культурним світом проти злочинного вимордування нею українців”. На суді, Лемік ще раз потвердив: „На приказ **ОУН**, я прийшов до консульяту з метою вбити представника московської влади, яка силою загарбала українську державу, нищить українську культуру і терором та голодом нищить українську націю”.

Ідея націовбивчого голоду не виникла в Москві припадково. Російські расисти і шовіністи завжди вважали, що України „не було, нема і не може бути”. Але, коли вона всетаки повставала до власного державного життя, то російська держава кидалася на неї немов дикі звірі, щоб знищити її з поверхні землі. Голод був при цьому завжди засобом російських західників. Після програної війни з Росією під Полтавою за гетьмана Івана Мазепи, Москва 1710-го року „одних тяжкими роботами помор-

ПАМ'ЯТНИК ЖЕРТВАМ ГОЛОДУ 1933 РОКУ У КЛІФТОНІ

У Кліфтон, Н. Дж. вірні української православної церкви св. Вознесіння вшановуючи пам'ять замучених московським Голодомором мільйонів братів і сестер в Українській ССР 1933 року, вирішили збудувати споруду-пам'ятник. Там будуть викарбувані: коротка історія створеного Москвою штучного голоду та прізвища замучених голодом рідних і близьких парафіян із місцевої громади.

дувало, інших голодом поморила, а інших по-
труїла" (з гетьманських документів). 1737-го
року, з рук москалів знову „множество тутеш-
нього народу з голоду і нужди пропало"
(ствердження російського міністра Волинсько-
го).

Ленініст-письменник Максим Гор'кий у романі „Клім Самгін” пропагував в 20-их роках нашого століття вживання штучно організованого голоду як засіб російської завойовницької політики. Ця його книга була видрукована в Росії за большевиків мільйонним тиражем. Голод, як інструмент імперії, москалі вживали в 1891-92 роках і зокрема в 1921-22 роках, від якого згинуло не менше півтора мільйона населення Південної України. Помимо того, що урожай тоді був добрий, ввесь харч московські зайди грабували та везли сотнями транспортів на голодуюче російське Поволжя. Ленін наказував ще 1919 року російським червоним ордам, які посунули на підбій України: „Ваша перемога над жовто-блакитними — це хліб для наших голодуючих жінок і дітей. Багнетом здобуйте для нас хліб”!

Жах 1932-33 років був страшним епізодом у віковічній боротьбі української нації за своє державне і вільне буття та віковічним намаганням російської нації знищити українську націю, тим разом під знам'ям безбожницького і сатаничного ленінізму. Росіяни поповняли жорстокий міжнародний злочин, але своєї нелюдської мети вони не сягнули. В 1940-их роках вибух з нечуваним завзяттям український визвольний і революційний націоналізм, який безпощадно громив російських імперіялістів. Москалі думали після упадку німецької імперії

рії в 1945 році, що їм легко піде справа ліквідації ОУН-УПА. Але довгими роками вони кровавилися у боротьбі з українськими націоналістами, які змагали не лише за відновлення УССД, але й за відплату за злочин, поповнений москалями в 1932-33 роках. В рядах ОУН-УПА змагалися тисячі людей з центральної і південної України, які пережили цей російський злочин, хоч тоді втратили безліч своїх рідних. В жорстокій боротьбі 40-их і 50-их років москалі втратили кілька десятків тисяч найкращих своїх людей. І знову вони примінили 1946 року проти української нації методу голоду. Проте тим разом ОУН-УПА не допустили до масового вимирання населення. Це тому, що визвольний рух в 40-их і 50-их роках проходив під знам'ям Покрови Матері Божої.

Хоч сатанічній Росії ще вдалося запанувати тим разом над Україною, то їй не вдалося упокорити Україну. Під поверхнею тоталітарної і расистської імперії готуються нові лави борців за майбутню велич і суверенність християнської української нації, знам'ям якої є свято-софійський Хрест у золотоверхому Києві та свято-володимирський державний Тризуб. І скоріше чи пізніше прийде страшний суд над російськими завойовниками та убивцями за повнені злочини над уярмленими націями, зокрема за злочин 1932-33 років!

Вічна пам'ять доњкам і синам Української Нації, знищеним москалями у всіх голодових облогах!

Хай лунає, доки не стовниться кліч ОУН: „Ненавистю і безоглядною боротьбою приймай-тимеш ворогів Твоєї Нації”!

Смерть російській імперії — СССР!

Хай живе боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу!

ПРОВІД

Організації Українських Націоналістів
у квітні 1983 року.

КОМУНІЗМ — ОБЛУДА,

НАЦІОНАЛІЗМ — ПЕРЕМОГА!

Ярослав Курдилик

БОІОВА СОБОРНІСТЬ

Усім Українським Воякам — у пошані

За пройденим — у далеч безкраю
Ще клекочуть пісні вітрові.
Наши шанці щодня заростають,
Сплють грамати в посохлій траві . . .

Все велике — пройшло й прошуміло,
Наче б з віку його не було,
Хоч вояцьким, живим нашим тілом
Ми гатили в десантах Дніпро . . .

До Полісся, у „Січ в Заозер'ях”
Докотився передгрозовий грім
І з'явилася у вільхах і тернах
УПА в славі — з ім'ям світовим!

Шле Кубань козаків-оборонців,
Шле Волинь тур бійців лісових
І загони відважних херсонців
Були перші в рядах бойових . . .

Превитяжно ішли галичани
І полтавці, у битві шореткі,
Пробивались в огненних фонтанах
В чорноземі, як доля, терпкім . . .

Хоч притихло і спогади рвуться,
Час кидає — спалахи і тінь,
Та визвольний вогонь, революцій
Ще засяє на всю височінь! . . .

УКРАЇНСКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД — ЦЕ
ГОЛОВНА ЕКОНОМІЧНА ПІДПОРА ДЛЯ
ВЕЛИКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬ-
КОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
АМЕРИКИ.

М. Барабаш

ПРО ПОЛІТИЧНУ КУЛЬТУРУ

У „Свободі” з дня 30 березня 1983 р. з'явилася була редакційна стаття п.з. „Політична культура”, де сказано: ..., Політична й особиста культура — це ніби абстрактні поняття. Проте, це чинники, які вирішно впливають на всю атмосферу в суспільстві (народі, країні) та які можуть вирішно причинитися до великих успіхів громади в усіх ділянках життя — політичній, культурній і господарській — або до введення хаосу, розгардіяшу, постійної кризи... Теорія і практика демократичної системи в англомовному світі викувала навіть терміни „гуд лузер” і „пур лузер”, — той, що вміє з гідністю приймати свої невдачі, і той, який приймає свою невдачу всупереч засадам не то політичної культури, а просто пристойної поведінки” ...

Як приклади для цього піддається дружні товариські взаємини і співпрацю між президентом Рональдом Регеном й інакодумаючим демократичним речником О'Нілем. Також наводиться ньюйоркського посадника Кача, який, хоч і програв губернаторські вибори, співпрацює із своїм колишнім суперником Маріо Квомо, який виграв вибори. Кол. президентові Джіммі Картерові, який програв з Регеном вибори, не перешкоджає тепер підтримувати Регена, навіть активно, в політиці на Далекому Сході. З українського життя вказано, як приклад „гуд лузера”, двох кандидатів до управи на останніх загальних зборах „Самопомочі” в Нью-Йорку.

Я ще додам до цих вичислень знатніші приклади з нашого життя. Коли на останньому Конгресі КУК в Канаді не виграв, — тільки чотирима голосами, — кандидат, якого підтримував УВФронт, представники УВФ по-демократичному і з гідністю погодились з програмою ситуацію; працюють даліше в системі КУК й не скликають другого „Крайового Комітету” для відзначення 50-ліття Голодомору в Україні.

Коли в часі підготовування IV Конгресу СФУЖО й на самому Конгресі зайшли неформальності, Жіночі Організації УВФ зареагували від-

повідно до можливостей, але не скликували „Комітету для Правопорядку”, не виходили ображені з залі, тільки гідно прийняли рішення Конгресу.

В противагу цьому, прикладом, який насувається на думку для ілюстрації „пур лузер”, є ситуація з XIII Конгресу УККА: там програна сторона не могла піднести на вимаганий, цитованою статтею із „Свободи”, рівень політичної зрілості і з гідністю подивитись ввічі програмій. Ті громадяни вважали, що виходять „з гідністю” із залі...

У дипломатичному світі вихід із залі означає повну капітуляцію. Але це вже не входить у поняття політичної культури, а радше є елементом політичної грамоти.

Мимо цього, що вихід із залі не був єдиною причиною, бо нагромадилося їх більше, об'єктивний аналітик повинен би погодитись із цим, що той вихід був „пострілом у Сараєві”, який і ввів „хаос, розгардіяш і постійну кризу” в життя нашої громади.

Добре є такі статті як „Політична культура” містити, бо є можливість, що вони дійуть до властивого читача.

~~~~~

ПОСИЛИТИ БОРОТЬБУ ПРОТИ АСИМІЛЯЦІЇ!

Канадська преса інформувала в 1983 році про наступне:

З початком цього року населення Канади було 24.729,400 (майже 25 мільйонів людей). З того числа Квебек мав 6,455,700, а провінція Онтаріо 8,753,600. Понад два мільйони мають Альберта і Британська Колумбія більше ніж один мільйон населення — Манітоба, найменше — Юкон, бо всього 23 тис. 200.”

У квітні 1983 р. було оголошено висліди перепису населення Канади з 1981 р. Українців у Канаді було в 1971 р. 580 000, а в 1981 р. — 529 000, отже на 50 000 менше. Такі пікуди не виїхали і не повищали раптово — вони асимілювалися, відійшли від рідного кореня, української мови і культури, а може й рідних церков.

ІЗ ДОКУМЕНТІВ

20 травня 1983

БІЛИЙ ДІМ

Вашингтон

Із справжньою гордістю і пошаною пересилаю мої сердечні привітання Українському Конгресовому Комітетові Америки у зв'язку з відзначуванням 50-річчя насильного голоду в Україні.

Ця подія дає нагоду згадати тих, які страждали і вмирали під час колективізації господарств внаслідок голоду і жорстоких переслідувань. Ця спроба тоталітарного уряду знищити життя, болю і духа народу, має важливе значення для нас сьогодні.

На Вас спочиває священне завдання забезпечити, щоб наші думки відносно цієї великої трагедії не стерлися в пам'яті та щоб наука з неї не була забута. Пам'ять про жертви інспірує нашестривале зобов'язання щодо моральної проникливості, що виявляє нашу гуманітарну турботу про всіх людей. Ваша маніфестація і похід впovні нагадують совіті світу, що сталося півстоліття тому!. Ваші дії скріплять також нашу постанову не залишатися мовчазними і неактивними в часах моральної кризи.

Єднаюсь з Вами в молитвах у пам'ять тих, які терпіли це жахливе переслідування і нещастя, що переходить людські межі.

РОНАЛД РЕГЕН

Від Ред.: Це переклад телеграми до УККА від Президента Р. Регена — у 50-ліття московського Голодомору в Україні.

Коли мегами небо злоба крає
І крушишь твою вроду світову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоєму імені — живу!

„Україні” — .

Василь Симоненко

ЕКЗЕКУТИВА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ
ЗА СВОБОДУ

В одній із західноєвропейських країн було 13-14 травня 1983 р. засідання Екзекутиви Європейської Ради Свободи з участю її голови і членів та президента і членів Почесної Президії, як теж запрощених представників окремих народів, її членів, але не членів Екзекутиви.

Темами нарад були можливості співпраці з Європейським Парламентом та питання, які могли б бути сугgerовані для Європейського Парламенту; революційно-визвольні процеси у поневолених у російській імперії народів, політичний і мілітарний потенціял поневолених народів у світовій боротьбі проти большевизму; мілітарний потенціял Заходу; геополітичне і стратегічне значення Іберійського півострова, Еспанії, для вільного світу; необхідність скріплення антикомуністичних позицій Апенінського півострова (Італії) з погляду стратегічного значення проти російської агресії; проблеми політичної й психологічної оферензиви ідеї свободи, засоби й методи... Навколо цих питань розгорнулася основна дискусія, у висліді якої схвалено запропоновані президентом Екзекутиви пляни діяльності Екзекутиви на найближчий час, а теж пляни політично-психологічної оферензиви та організації фінансів ЕРС.

Прийнято запропоновану Декларацію Екзекутиви ЕРС. На вступі було заслушано звідомлення з діяльності Бюро Президента, що його склав голова Бюро. Звідомлення з діяльності Секретаріату Екзекутиви, зроблене його керівником та доповнюване національним делегаціями, які зформувалися після Конференції ЕРС 1982 р., було прийняте з вдоволенням. Заплановано скликання Конференції молодіжних організацій різних націй, членів ЕРС, та визначено її реченець і місце. Визначено теж час і місце наступного засідання Екзекутиви ЕРС.

Засідання проходило в атмосфері дружньої співпраці і здетермінованості ставити відважно чоло ворогові всього людства — російському імперіалізмові та комунізмові.

Зформовано низку ділових Комітетів для окремих ділянок праці Європейської Ради, намічено їх членів та визначено голів Комітетів.

ДО 40-ЛІТТЯ АБН

ІЗ ЗАЯВИ
ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ СВОБОДИ (ЕРС)

Узявши до уваги найновіше агресивне переслідування Москвою її імперіалістично-експансивних цілей у майже кожному геополітичному регіоні світу, у Центральній Америці, Південно-Східній Азії на Середньому Сході, — Європейська Рада Свободи (ЕРС) усесіло підтримує політику скріплення мілітарної сили НАТО й піднесення рівня політичної свідомості західніх демократій перед цією совєтсько-російською загрозою.

ЕРЕ вітає зміщення НАТО... ЕРС підтримує Закон Конгресу ЗСА ч. 86-90 (з 1959 року), згідно з яким ЗСА зобов'язалися підтримувати відновлення національних, незалежних, суверенних та демократичних держав тепер поневолених народів. Вказуючи на те, що визвольна боротьба Афганістану й Польщі, і зростаючі національно-визвольні революційні процеси в Україні, у балтійських країнах, на Кавказі і Туркестані, Білорусії та в інших поневолених народах свідчать про непереможну силу цих народів, ЕРС уважає, що Закон ЗСА ч. 86-90 щодо уярмлених націй повинен стати наріжним каменем практичної західної політики щодо совєтсько-російської імперії.

Відзначаючи 40-ву річницю створення Антибільшевицького Бльоку Народів (АБН) у 1943-му році, у розпалі Другої світової війни та під час двофронтової визвольної війни України проти нацистської Німеччини та більшевицької Росії, ЕРС звертається до всіх волелюбних народів, зокрема до західніх демократій, щоб вони морально й політично підтримали національно-визвольну боротьбу народів, поневолених російським імперіалізмом та комунізмом.

Підкреслюючи факт, що 50 років тому, в

„Відважні самі карбують власну долю, і кожна людина є дитиною своєї власної праці”.

Серрантес

1933 році, майже вісім мільйонів українців загинули з голоду з руки комуністичного російського колоніяльного режиму в зорганізованому, штучному голодоморі, що знаний в Україні як „Великий Голод”, ЕРС закликає західні демократії скликати Міжнародний Трибунал, який далі дослідив би, удокументував та засудив би цей пляновий комуністичний акт геноциду. Великий голод — це була нагальна „остаточна розв'язка” Москви проблеми українського опору проти її колоніяльної політики, зокрема до проводжуваної колективізації. Російська імперія вже кілька разів, хоч не в такому широкому масштабі, застосовувала цю форму придушення національно-визвольних прағнень народів, які вона уярмила, як було це недавно в Афганістані, Кампучеї, В'єтнамі та де-інде.

ЕРС усесіло підтримує недавно схвалену резолюцію Європейського Парламенту (14 січня 1983), запропоновану І.К.В. Оттом фон Габсбургом, членом Європейського Парламенту, яка (резолюція) висловлює повну підтримку Європейського Парламенту для відновлення національних, незалежних і суверенних демократичних держав Литви, Латвії та Естонії. Що більше, ЕРС заохочує Європейський Парламент і Парламентарію Асамблею Європейської Ради схвалити подібні резолюції щодо інших народів.

ЕРС висловлює своє переконання, що теперішній „рух миру” у Західній Європі, який обманув чимало справжніх ідеалістів, є, на ділі, інструментом підтримуваним та фінансованим Москвою, якого ціллю є поширювати та далі загострювати протиамериканські настрої в Європі, тим самим скріплювати „невтрапіт” Західної Європи, себто совєтсько-російську гегемонію над європейським континентом.

ЕРС закликає волелюбні народи світу розкрити й засудити пов'язання Москви з інтернаціональним тероризмом, бо СССР — це, властиво, єдина агресивна сила, що може розпочати

М. Сидоренко

БОЙКОТУЄМО ВИСЛАННИКІВ ОКУПАНТА!

Московсько-большевицька преса в Україні повідомила в травні 1983 р., що так зв. Товариство для культурних зв'язків з українцями за кордоном плянує побільшити кількість не лише висланої за кордон пропагандивної комуністичної макулятури — книжок, журналів, фільмів, прозірок тощо, а й збільшити кількість „танцювальних і співочих ансамблів”. Особливий приціл зроблено на українців у ЗСА, в Канаді і в Австралії.

„Літературна Україна” ч. 20 з того приводу писала: „Націоналістичні центри за будь-яку ціну намагаються перешкодити контактами земляків із Радянською Україною”. Цитуючи одну із західних українських газет, большевицький „орган Спілки письменників УССР” подає уривок для підсоветських читачів такого змісту, додаючи коментар: „Ось чого вони бояться!»:

„Шкідливою, а деколи навіть злочинною є поведінка декого з-поміж туристів після повернення з України, бо, повернувшись, вони мовчать, а в гіршому випадку починають хвалити успіхи своїх рідних, наприклад, у професійній роботі чи благоустроєнні іхнього життя, чи навіть успіхи соціалістичного будівництва! — Ось, виявляється, чого вони

третю Світову війну.

ЕРС закликає всі вільні народи світу вжити усіх засобів у їхньому розпорядженні, щоб натиснути на Кремль ліквідувати всі концентраційні табори, „ГУЛАГ” з його невільничою працею, всі політичні та психіатричні в'язниці й вимагати звільнення всіх політичних та релігійних в'язнів у ССРС та в інших комунізмом уярмлених країнах, зокрема Юрія Шухевича, який уже просидів понад 30 років у більшевицьких в'язницях та концентраційних таборах і якого КГБ недавно осліпило.

Екзекутива Європейської Ради Свободи

бояться! Знову ж таки, правди.”

„Націоналістичні провідники видають на-
віть спеціальні „реляції”, в яких закликають
зарубіжних українців не ходити на зустрічі
з радянськими митцями, письменниками, по-
сланцями Товариства, намагаються створити
заслон інформації, яка надходить з Радянсь-
кої України.”

„Та як би вони не силкувалися, зарубіжні українці йдуть на зустрічі з нашим високим духовним світом, з нашим мистецтвом і правдивим словом. Про це, наприклад, свідчать і багатотисячні аудиторії, які всупереч націоналістичним бойкотам збиралися на концерти хору імені Версьовки чи ансамблю „Кобза” під час їхніх гастролей в Канаді чи, скажімо, на виступи відряджених Товариством митців у павільйоні „Львів” у Вінніпегу.”

Важко повірити, щоб будь-де збирали советські пропагандисти тепер, коли так зв. детант остаточно зник. „багатотисячні авдиторії”...

Однак, пляни кагебівсько-московського „Товариства” в окупованій Україні повинні насторожити не лише членство Організації Українського Визвольного Фронту у країнах Заходу, а й усе свідоме українське громадянство.

Не дозволимо московському окупантові жодними книжками чи концертами пропагувати „Радянську Україну” — російську колонію в Європі, та ще в 50-ліття Голодомору!

...Пробудження
приходить
з брязкотом ключів,
не дозволяючи
з розвидненнями
встрічі.
Чотири стіни
у душі моїй.
Залізний засув
на моїм обличчі.

*М. Горбаль,
Політв'язень Москви*

**ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ОЖ ОЧСУ
— ВІДДІЛ ЧІКАГО
В ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 1983 Р.**

До окремих імпрез, які тепер кожного року влаштовує Об'єднання Жінок Організації Чотирьох Свобід України, належить „Засвічення Різдвяної ялинки дітям Українських політ'язнів в Україні”. Імперзу започаткувала св. п. мгр Уляна Целевич-Стецюк. Відбулася 2-го січня 1983 р. в домі Осередку СУМ ім. Павлушки.

Дня 2-го січня ввечорі ОЖ ОЧСУ-Відділ Чікаго, надав півгодинну Різдвяну радіопрограму в англійській мові, яку підготовила референтка преси-радіо і зовнішніх зв'язків п. Зена Матла-Рихтицька.

20-го лютого відбулися Річні Загальні Збори ОЖ ОЧСУ. Збори відкрила та привітала присутніх голова Відділу п. Ольга Федак, привітала представників організацій: від Осередку СУМ ім. Павлушки п. Стефу Остапчук і від 8-го Відділу ООЧСУ п. Дмитра Багрія. Тоді попросила всіх до спільної молитви, в наміренні Патріарха Йосифа Сліпого з нагоди уродин, які припадали на 17 лютого.

Культурно-освітня референтка п. Галина Загородна зворушливо згадала про св. п. мгр Уляну Целевич-Стецюк, як невідкажувану постать в нашій громаді. Її пам'ять присутні вшанували однохвилинною мовчанкою.

Даліше ведення Зборів перебрала президія: голова п. Зена Матла-Рихтицька, заступниця п. Галина Загородна, і секретарка п. Надія Стельмах.

В привіті від Осередку СУМ ім. Павлушки п. Стефи Остапчук приємно було почути такі

слова: хоч нас різнять роки, однак для „Великої Справи” ми прирікаємо з вами спільно працювати. В привіті від 8-го Відділу ООЧСУ п. Дмитро Багрій підкреслив, що нашу Державу відвоявусмо тепер не зброєю, а тільки через постійну працю змагаємося до визволення. Також відчитано привіт від Головної Управи ОЖ ОЧСУ, із побажаннями дальших успіхів у праці ОЖ ОЧСУ-Відділ Чікаго, у новому діловому році.

Після привітів предсідниця Зена Матла-Рихтицька прочитала протокол з минулих Загальних Зборів, а тоді приступлено до звітів. До кладно написані звіти передали: голова Відділу Ольга Федак і секретарка Надія Стельмах. Подібно всі інші референтки звітували про свої функції, з яких найбільш замітною виявилася функція Господарської референтури, яку очолювала протягом довших років працювала п. Анна Дрозд. По прочитанні звітів голова Номінаційної Комісії Анна Дрозд передала листу нової Управи, яку поновно очолила п. Ольга Федак.

Дня 14-го березня секретарка ОЖ ОЧСУ п. Надія Стельмах підготовила та вміло провела авдіцію на радіопрограмі Визвольного Фронту, присвячену українській письменниці з Буковини Ользі Кобилянській, яку назвала незрівняною діячкою. Декілька творів О. Кобилянської проаналізувала Надія Стельмах.

Референтка преси Стефанія Кралька

СВЯТО ЖІНКИ-ГЕРОЇНІ

У цьому році відбулися Свята Геройні в різних містах, де діють наші жіночі організації. В деяких містах відбуваються вони з ініціативи ОЖ ОЧСУ, спільно з іншими жіночими організаціями. Нам відомо, що таке свято влаштували ОЖ в Клівленді, Філадельфії та в новозаснованому відділі ОЖ в Пассейку, Н. Дж.

У Філадельфії воно відбулося в дні 23 квітня заходом трьох жіночих організацій: ОЖ ОЧСУ Українського Золотого Хреста та Об'єднання Українських Православних Сестрицтв.

Програма свята була коротка, але гарна і гідно відзначила геройство української жінки. У програмі свята були: доповідь письменниці Оксани Керч, декламація п. Володимира Кавки (Укр. Золотий Хрест), п-і Наталки Гаврась (Правосл. Сестрицтво), Романа Кнігницького (на запрошення ОЖ ОЧСУ) виступ і хору Об'єднання Жінок ОЧСУ під керуванням п. Галини Поритко, при фортеп'яновому супроводі піяністки Лесі Рудий. Хор відспівав три пісні, при чому почав концерт піснею Ярополка Ласовського „Помолимось”, до слів Юрія Кленна, що викликала, як кожного разу, молитвенно-патріотичний настрій.

Четверта складова організація спільніх свят „Геройням” — Окружна Рада СУА цього року була перешкоджена і участі в святі не брала. Успішне свято все таки насуває думку, що до нього треба готовуватись бодай півроку, щоб воно охопило всі жіночі організації міста. Дуже відрядно виявилася праця диригентки Галини Поритко, яка зуміла виховати невеликий, але зіспіваний, музичний жіночий ансамбль, що гідно проносить крізь емігрантські будні українську пісню, наш великий, але трохи занедбаний, скарб. Н.Н.

ВІДЗНАЧАЮЧИ 40-ЛІТТЯ СТВОРЕННЯ
АВН, ПЕРЕДАЙМО І НАШУ ЛЕПТУ НА
ДІЯЛЬНІСТЬ АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО
БЛЬОКУ НАРОДІВ В ІМ'Я
ПРИШВІДЧЕННЯ ВІЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
ТА ІНШИХ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОЖ ОЧСУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Вони відбулися 27 лютого 1983 р. Збори відкрила уступаюча голова Відділу п. Любі Сілецька молитвою. Після молитви вшановано померлу членку нашого Відділу бл. п. Іванну Климовську однохвилинною мовчанкою, після чого Л. Сілецька відчитала порядок Зборів.

До Президії вибрано Теофілю Ганушевську на голову і Теодору Волянюк на секретарку. Головну Управу ОЖ презентувала п. Марія Лозинська, яка склала привіт і відчитала коротку промову до присутніх про нашу діяльність у загальному.

Привіт від 6-го Відділу ООЧСУ склав п. Богдан Казанівський.

Слідували звіти голови Відділу та поодиноких референтур. Після дискусії над звітами голова Контрольної Комісії Оленка Казанівська подала пропозицію на уділення абсолюторії уступаючій Управі, яку присутні прийняли одноголосно. Іванка Осідач — голова Номінаційної Комісії, подала листу кандидаток для нововибраної Управи в такому порядку: голова Любі Сілецька, перша заступниця Теофіля Ганушевська, друга заступниця Теодора Волянюк, секретарка Анізія Мірчук, фін. реф. Ірина Ковалічин, культ.-освітня Теофіля Ганушевська, імпрезова Ярослава Куліш, організаційна Марія Лесюк, пресові: Ярослава Куліш, Дарія Ганкевич, господарські: голова Іванна Осідач, членки — Марія Рущак, Галина Галас, Февронія Кушнір, Анна Масник, Дарія Флюнт, Марія Міджак, Марія Лесюк, Марія Станько, Теодора Волянюк, Олександра Палько. Суспільна Опіка: Марія Рущак, Марія Міджак, Марія Грицковян, Зв'язкова — Теодора Волянюк. Вільні члени: Надія Максимюк, Марія Андріївська, Катруся Майчук, Анна Гук, Надія Яринівська, Марія Абрам.

Теодора Волянюк

НАША СИЛА ПОЛЯГАЄ НЕ В ТОМУ,
ЩОБ НІКОЛИ НЕ ВПАСТИ, А В ТОМУ, ЩОБ
УПАВШИ — ЗАВЖДИ ВСТАТИ

Китайський філософ Конфуцій

Клавдія Фольц

ЖИТТЯ ЗА НАРІД
(Спогад з України)

В селі мрець. Але мрець не простий, а застрілений. Це ж 1920-ті роки...

Ранком блискавкою, рознеслась по селі страшна вістка: вночі з Таганрогу чи з Ростова приїздили тіло забитого Марченка, до нас, на українську Донеччину.

Люди боязко сновигали від хати до хати, а стрівши на вулиці, таємничо шепотіли один одному: — В потилицю застрілений. Лице розірвано. Всім дозволено заходити до хати і дивитися на „нього”.

У дворі під ганком — черга. Тихо і повільно, через „кухонні” двері, в хату просуваються люди, а виходять на вулицю через „парадні” двері. Хто з жахом в очах, а хто з конвульсіями плачу, жалю за патріотом. Тут же товчуться і діти, намагаючись пролісти в хату. Одні кажуть, що краще б дітей до хати не пускати, не дозволяти їм „оте” бачити. Другі ж кажуть навпаки, нехай, мовляв, дівляться та знають, в які часи будуть жити, що вже й до міста поїхати небезпечно.

— Так — то так, заперечують інші, але ж він поїхав не базарувати, чи там, за власним інтересом, а поїхав на з'їзд, як делегат від сільської громади.

— Ну й за що ж це його?

— Та Бог, його, Святий знає. Кажуть що на нараді гаряче сперечався з якимось делегатом Москви, із „Центру”, а йому зразу й пришили національний ужил! Після наради, наче помирились і мирно розійшлися, а ранком „його” знайшли в палісадничку, не то готелю, не то будинку, де відбувався з'їзд, з простріленою головою...

Гурт дітей просувається через двері. Я, наймолодша в гурті (ще в дошкільному віці), просуваюсь остання. За мною йде весела, бойова, вдовичка-співуха тітка Наталка.

В хаті, на лаві, лівою стороною до відчиненого вікна, лежав „він”, до підборіддя накритий білим пространством. Права сторона обличчя, повз яку проходять люди, накрита великим

шматком вати, з плямами крові.

І саме коли мої очі порівнялись з обличчям забитого, тітка Наталка протягнула, над мосю головою, руку і підняла вату, і просто, перед моїми очима відкрилась жахлива картина, яку я й досі не змогла, і ніколи в житті не зможу забути, і яка довгі роки ввижалась мені в темноті.

Ліве око було закрите. Праве ж було напіввідкрите і здавалось дивилось через якусь плівку. А від ока, щоки, лівої ніздри та щелепних м'язів не було, а була суцільна кривава рана з якої стирчали потрощені кістки та залишки зубів.

Чи я вийшла сама з хати, а чи мене винесли, не пам'ятаю (про це пізніше ніколи не згадувалось), пам'ятаю лише що після „оглядин”, я деякий час хворіла і боялась сама залишатись у хаті.

Згодом „його” дружина та двоє підлітків-дітей — зникли з села. Чи вони сами виїхали, а чи їх вивезли? — не знаю. Тільки пізніше, ще деякий час, по селі блукали чутки, що „вона” не була „його” дружиною, а була чи то двоюрідна сестра, чи то якась родичка, а діти були зовсім не їхні, а були дітьми „його” загинувших у національній революції друзів. Вони з людського християнського обов'язку тримались всі вкупі, як одна родина. Також говорили люди, що докладно про цю родину ніхто нічого не знов, що в село вони приїхали звідкись, після революції. Жили досить відокремлено, лише „він” брав активну участь у земляніх реформах громади. І тому, що „він” був доброю, розумною, освіченою людиною, його й вибрали делегатом на з'їзд...

Пізніше вони покинули село, і більше про це ніколи не згадували. Було небезпечно.

Можливо колись точні причини того таємничого вбивства відкриє історія, якщо збереглися якісь архіви. А може так таємницю і

зникне в небуття жертвенний вчинок людини, що заплатила життям за інтереси свого рідного українського народу.

Австралія, 1983 р.

„Ми закололи не того кабана, що було потрібно”...

Вінстон Черчіль
(Заява скоро по 2-й світ. війні)

НОНСЕНС, ПАНЕ ДОКТОРЕ...

Голова (другого після УККА) Крайового Комітету на зібранні у Бавнд Бруку 15.5 Петро Стерчо у промові на вшануванні частиною громадян пам'яті жертв московського голодомору в Україні в 1933 році, заявив, цитую:

... „Плян колективізації сільського господарства використала Москва для того, щоб жорстоким голодомором відібрati Богом дане життя сіном мільйонам українців, — сіном мільйонам чоловіків і жінок, старих і молодих, підлітків і немовлят.”

(„Америка” з 18.5.1983 р.).

Знайшлися безкритичні особи, які аплодували промовцеві...

Тим часом де — явний нонсенс, бо колективізація була силою завершена ще в 1931-му році.

3 НОВИХ ВИДАНЬ

„Актуальність самостійницьких ідей Симона Петлюри”

Автор сконденсованої праці під таким наголовком, що вийшла 1983 р. у виданні Інституту ім. Симона Петлюри, як окрема відбитка з журналу „Визвольний Шлях”, — д-р Роман Рахманний проаналізував життєвий шлях, боротьбу проти Росії та большевизму і головні політично-визвольні ідеї Симона Петлюри.

З документами в руках, покликаючись на багатьох істориків, у тому й деяких юдівських, автор розбивас злонамірену „теорію” про відповідальність Симона Петлюри (як у минулому й гетьмана Богдана Хмельницького) за погроми юдівського населення в колишній російській імперії і в роках УНР; підкреслює важливу й велику працю Головного Отамана як політичного мислителя і журна-

ЛІТВЕЧІР ПАНЬКА НЕЗАБУДЬКА

З нагоди кількаденного побуту у Чікаго нашого письменника-гумориста Анатолія Демуся заходами ОЖ ОЧСУ — Відділу Чікаго відбувся 15-го травня 1983 року його авторський вечір.

Вечір відкрила та привітала письменника і всіх присутніх у залі голова Відділу ОЖ ОЧСУ Ольга Федак. Слово про письменника виголосив д-р Роман Кобиличький, згадуючи його життєвий шлях та про його твори, насычені патріотичними почуваннями і вірою в українську людину. Зібрані твори письменника Анатолія Демуся-Панька Незабудька: „У кривому зеркалі”, „Холмські усмішки”, „Еміграційні родзинки” та „Перо під ребро” — найновіша талановита збірка фейлетонів.

Письменник-гуморист А. Демусь прочитав низку своїх фейлетонів, заторкуючи життєві проблеми. Вечір для присутніх був правдивою культурною розвагою.

На закінчення наша вдячна тромада розкупила книжки шановного автора. Вечір був дуже вдалий і успішний.

Референтка преси Стефанія Кралька

Від Ред.: Про Виставку нар. мистецтва заходами Відділу ОЖ ОЧСУ в Чікаго була інформація в „Національній Трибуні” та ін. пресі.

ліста; звертає увагу на вимогу С. Петлюри створити Патріярхат УАПЦеркви; стверджує, що головні визвольні ідеї С. Петлюри були поширені серед членства ОУН, зокрема з паризького журналу „За збройну Україну”. Д-р Р. Рахманний стверджує і наводить приклади, як члени ОУН під проводом Степана Бандери в липні 1941 р. розповсюджували листівки із закликом до народу не піддатися настроям помсти над меншинами, в тому юдівською, у зв'язку з російсько-большевицьким терором під час втечі, „бо вся увага й енергія українців повинна бути скерована проти справжнього ворога України — проти Москви”.

Названа праця є значним вкладом в історію Петлюровізма — в історію вивчення головних визвольних ідей того, хто учив: „Не забуваймо про меч”.

В. Гальченко

Лев Кокодинський

ПОВЕРХОВІСТЬ І ХАОТИЗМ

До статті Івана Кедрина п.з. „Львів — центр української політики і культури між двома світовими війнами”, що з'явилася в „Свободі” ч.ч. 245-248, з днів 28-31 грудня 1982 р.

Із заінтересуванням взяв я цю статтю до рук, бо сподіався пригадати, а навіть дізнатися дещо нового про Львів. Однаке, по прочитанні статті я був сильно розчарований.

І. Кедрин пише лише частково про Львів, і то поверховно. В більшій частині (две треті), пише про речі, які не мали жодного пов'язання зі Львовом, як центром української культури, ані зі Львовом взагалі.

В першій частині Кедрин розповідає про початки поверсальської Польщі, про те, коли повернувся з в'язниці Й. Пілсудський, коли поляки ухвалили свої конституції, коли прийнято закон про державне свято Польщі та про багато подібних історій, а не згадав навіть коротко про речі і події, які визначали Львів, як центр української культури, науки, політики. Бо, пишучи про Львів, треба в першу чергу сказати, що у Львові було 10, а з передмістям 15 українських католицьких церков, з митрополичим собором св. Юра, що мав великий духовий, культурний і політичний вплив не лише на мешканців Львова, але на всіх українців під Польщею, а то й поза її межами. Деякі з цих церков були також цінні під оглядом історичним, а деякі — під оглядом архітектурним.

У Львові була Греко-католицька Богословська Академія, що свою науковою програмою була рівна західноєвропейським того роду високим школам. Організатором і ректором з доручення митр. Андрея, був о. проф. д-р Йосиф Сліпий, теперішній Патріярх УКЦеркви. В Україні, під московсько-большевицьким режимом, не вільно писати про церковно-релігійні справи, але чому тут, у вільному світі, Кедрин у своїй статті замовчує також це?

У Львові був „Український Національний Музей ім. митр. Шептицького”, заснований в 1905 році Митрополитом; музей мав 10 відділів,

нараховував понад 80,000 експонатів. У нім зберігалися цінні твори української культури, науки, історії, мистецтва, старовинні друки тощо.

У Львові діяв український шпиталь ім. митр. А. Шептицького, збудований за пожертви нашого громадянства в краю та в Америці та при видатній фінансовій допомозі Митрополита. Шпиталь мав 100 ліжок, був на той час модерно обладнаний, був верстатом наукової праці та спеціалізації для українських лікарів, яких дуже рідко приймали до університетських клінік чи державних лікарень.

І. Кедрин згадав у своїй статті, що у Львові була академічна гімназія і її філія — і це все. А насправді у Львові було ще 6 середнього типу шкіл, а саме: Мала семінарія, навчальна установа гімназійного типу, важлива тим, що давала змогу кінчати гімназійну науку тим учням, яких польська кураторія усунула з публічних гімназій з політичних причин.

Дівоча гімназія у заряді сестер Василіянок, заснована з почину митр. Шептицького в 1906 році.

Дівоча Гімназія Рідної Школи. Були три учительські семінарії: одна державна, одна у заряді сестер Василіянок, а одна Рідної Школи. Про ті школи Кедрин у своїй статті не згадав ані словом, а з мурів тих шкіл вийшло багато осіб, діяльних на полі рідної культури, освіти, суспільно-громадського і політичного життя.

Були у Львові дві торговельні школи, одна вищого, одна середнього типу. Було також шість народних шкіл, в тім числі лише одна державна, а 5 — Рідної Школи. У Львові був цілий ряд культурно-освітніх і суспільно-громадських установ, про які Кедрин не згадав у своїй статті, а саме: „Т-во Рідна Школа”, що було ідеальною і організаційною централею українського приватного шкільництва, очолювало боротьбу за українську школу. В 1939 році було 12 гімназій, 11 ліцеїв, 15 фахових і кілька-десять народних шкіл. У Р.Ш. затруднених було близько 350 учителів, видавала свій жур-

нал: „Рідна школа”.

„Взаємна Поміч українського Вчительства” — професійна організація, об'єднувала близько 2.750 учителів, мала сорок кілька відділів і близько 20 делегатур, журнал „Учительське слово”.

Т-во „Сільський Господар”, завданням якого було давати теоретичний і практичний вишкіл сільських господарів при допомозі курсів, доповідей, брошур, інструкторів. Централія була у Львові, по містах — філії, а по селях — гуртки. В 1939 р. було понад 80 філій і понад 2.000 гуртків та близько 160,000 членів. Затруднених було до 170 фахових працівників. Журнал товариства — „Сільський господар”.

Крайове Пасічницьке об'єднання „Рій”. Метою була організація наших бджолярів на західноукраїнських землях. Орган Т-ва був „Український Пасічник”.

„Відродження”. Протиальгогольне і протинікотинне т-во. Централія у Львові, близько 20 філій і 125 гуртків по містах і селях. Вело дуже велику і корисну діяльність, властивувало протиальгогольні курси, виклади, віча. Журнал „Відродження”.

Союз Українок — найбільша жіноча організація на Заході України. Метою С.У. була активізація жінок, піднесення їхнього освітнього рівня, суспільна гігієна і ін. Централія С.У. була у Львові, філій — 80 по містах і містечках, близько 850 гуртків по селях Галичини. Союз Українок об'єднував біля 45,000 членкинь. Централія С.У. організувала ряд курсів — як організаційно-освітні, ведення дитячих садків, хатнього господарства, трикотарства і подібних.

Союз Українських Студентських Організацій під Польщею. Українське студентство було дуже активне на полі політичнім і суспільно-громадським. Зокрема посвячувало багато праці для піднесення і зміцнення національної свідомості народних мас. За спеціальностями своїх студій українські студенти мали ще спеціальні організації, як: медична громада, Основа — студенти політехніки, Ватра — студенти ветеринарної медицини, Обнова — організація студентів-католиків.

Союз українських Адвокатів — професійне т-во адвокатів у Львові з обсягом діяльності на всю територію польської держави. С.У.А. організував оборону в політичних процесах, боронив права української мови в судах і державних урядах. Об'єднував близько 400 адвокатів і коло 300 кандидатів адвокатури.

З економічних установ належало б. п. Кедринові згадати про „Народну Торговлю” — першу споживчу кооперативу на західноукраїнських землях, засновану в 1883 році. За польської окупації Народна Торговля була централею міською споживчої кооперації. Народна Торговля спеціалізувалася в постачанні колоніяльних товарів, мала торговельні звязки з великими кооперативними гуртівнями західного світу. В 1938 р. Н.Т. мала 30 власних складців-крамниць, в тому 3 на Волині і понад 80 міських споживчих кооперативів.

Партії. І. Кедрин пише, що в Галичині було лише три українські партії: УНДО, Радикальна партія і Католицька партія, під патронатом сп. Хомишина. Насправді ж у Львові діяли ще дві українські партії: Фронт Національної Єдності (Ф.Н.Є.), у проводі якої були такі знані громадяни як Д. Паліїв, Мик. Шлемкевич і Вол. Кохан, і Укр. Соц. Демократична Партія (У.С.Д.П.), з такими провідними громадянами, як д-р В. Старосольський, д-р Лев Ганкевич, Іван Квасниця та інші.

Про ті партії п. Кедрин чомусь не згадав, натомість написав, що... у Львові були ще радянофільські партії: Сельроб-правиця і Сельроб-лівиця, та... Комуністична партія Зах. України (КПЗУ). Цікаво було б дізнатися, що українського побачив Кедрин у тих партіях, зокрема в КПЗУ, членами якої були переважно чужинці — поляки, а передовсім жиди??!

Преса. Скаржиться п. Кедрин, що українська преса не мала таких високоплатних оголошень, як має американська преса. Дивні його жалі! Чей же він повинен знати, що навіть преса не всіх державних народів має такі високоплатні оголошення, як американська. Далі п. Кедрин нарікає, що тяжко було редактувати в краю газету, бо, з однієї сторони, була цензура польської поліції, а з другої... українське підпілля!

Гарне ствердження, гідне Кедрина. Досі ще ні одна, відповідальна за свої слова, особа такого не сказала. Кедрин, мабуть, жаліє, що в краю не міг він писати таких напастливих пасквілів на ОУН, які він тепер продукує. Пан Кедрин хіба знає, що в Краю жодна українська газета не дозволила б йому помістити тих його „еляборатів”, якими він тут, на старості літ, на сторінках деяких газет „подвизається”. Пан Кедрин, мабуть, терпить на якийсь комплекс на пункті ОУН, інакше ніяк не можна пояснити його постави до ОУН.

Ще варто було б згадати про львівський приватний сектор, але розміри статті на це не дозволяють.

Треба, однаке, зазначити, що приватна торгівля, ремесло і промисел розвивалися всесторонньо і скорим темпом. Український народ творив власні верстати праці, якої він не міг одержати в державних установах.

Пан Кедрин у своїй статті згадав лише про кількох осіб, тодішніх мешканців Львова, деякотрих по два рази, та навіть таких, які не мали ніякого відношення, ані не брали ніякої участі в культурнім, чи суспільно-політичним житті з причини свого віку. Натомість не згадав про багатьох осіб, дійсно заслужених на полі культури і науки у Львові. Згадати хоча б про великого митрополита Андрея Шептицького, ініціатора, співтворця і мецената майже всіх культурних і наукових інституцій. Московські большевики намагаються понизити постать Великого Митрополита, а Кедрин замовчує його в своїй претензійній і плутаній статті.

Стаття І. Кедрина про Львів, центр української культури, написана поверховно, хаотично, недбало, а, передовсім, автор не тримався теми, бо писав про речі і події, які не відносилися до Львова. Коли хтось, а особливо з молодшої генерації, хотів би виробити собі образ про Львів, як центр української культури і політики, на підставі статті Кедрина, то мав би неправдивий, викривлений образ про столицю західноукраїнських земель.

„Серце політичного провідника повинне бути в голові”.

Наполеон Бонапарт

ЧЕРВОНІ МАЛОРОСИ ПРИ ПРАЦІ...

Підневільна київська „Літературна Україна” ч. 20/1983 повідомила, що в Києві відбулася нарада письменників-комуністів. Далі цитуємо:

„Велику увагу на засіданні парткому було приділено виконанню членами КПРС своїх партійних, громадських доручень — постійних чи тимчасових, здійсненню контролю за цим. Називалися імена комуністів, котрі несуть основний вантаж партійно-творчої роботи в об'єднаннях прозаїків і поетів, показують добрий приклад іншим. Це, зокрема, О. Гончар, П. Воронько, Ю. Мушкетик, М. Олійник, Д. Павличко, І. Драч, Б. Харчук, Є. Гуцало, С. Плачинда, В. Маняк та ін. Водночас наголошувалося, що деякі комуністи не завжди сумлінно ставляться до своїх обов'язків, не виявляють ініціативи, а буває, що їх партійних зборів та методологічних семінарів не відвідують”...

Отже, є вже навіть партійці, яків тікають від доручень, а доручення ті відомі: задурманювати порошками писаної пропаганди голови українських людей, возвеличувати окупаційну Росію, як „старшого брата” України і т.п.

Чи ж не парадоксальним є факт, що в Америці й Канаді — на волі! — українські діти у школах різних типів далі змушені вивчати „творчість” саме отих партійних, найбільших вислужників Москви?

У „Хрестоматії” з нової української літератури” Олександри Копач — видання Об'єднання Українських Педагогів у Канаді; у „Хрестоматії з української літератури XX століття” — видання Шкільної Ради при УККА; у читанках видання УПЦЦеркви в ЗСА вільні українські діти вільних українських батьків за океаном змушені й далі вивчати біографії і писання Івана Драча, Дмитра Павличка, Олеся Гончара, Євгена Гуцала та подібних, яких викваляє підневільна „Літературна Україна”!

Ще і ще закликамо Комісію Науки і Культури СКВУ розглянути цю проблему.

ЧИ ПОЖЕРТВУВАЛИ ВИ НА ПРЕСОВИН

ФОНД „ВІСНИКА”?

ДО 40-ЛІТТЯ І-І ДИВІЗІЇ УНА

Андрій Легіт

ІЗ ЗБІРКИ „ЗА ДРОТАМИ”

„У дорозі до німецького шпиталю в Цезені помер стрілець Максименко Микола, уроджений 5.4.1924. в Єлісаветграді (Кіровоград). Замітне, що переднього дня німецький шпиталь не прийняв його, вже як хворого.”

(З газ. „Життя в таборі” від 3.3.46)

МОГИЛА

Знов могила з'явилась свята
Шід Італії сонцем гарячим,
Не шумлять колосками жита
Над похованним тілом козачим.

Не цвітуть волошки запашні,
І калина червона не гнеться,
А лиш сонце ясне на весні
Над могилою ніжно сміється

Італійці у люті — злобі
На могилу не глянуть і в свята,
Лиш скитальці у горі й журбі
Не забули непрасного брата.

Пурпурові приносять вінки
України далекої люди...
Та пролинуть, мов хвиля, роки,
І скитальців тут більше не буде.

Поростуть будяки на землі,
Ща нависла на тіло козаче,
Пролетять весні журавлі,
Та лиш вітер зі сходу заплаче.

ІТАЛІЙСЬКА ВЕСНА

Далекий край. Південна сторона.
Із моря діши леготом весна,
Дзвінка, весела, щедра, дорога,
До ніг мені фіалками ляга.

Я п'ю її пахучий аромат.
З блакиті сонце спіле діамант —
На хвилі вод, на комини руйн,
На голі скелі синіх Апеннін.

Зі скель спадає шумно Рубікон,
(Колись писавсь мечами там закон),
Живе про нього й зараз сивий міт,
Що родить в серці древній заповіт.

Повільно йдуть колони синьорин, —
П'янкі уста, спіднички до колін,
Благаютъйти на пляж, чи у кіно:
За гроші все — кохання і вино.

Продажні в них і тіло, і душа...
Нема кому провчити одкоша,
Не знають страху Бога і родин,
Минаю їх байдужий і один.

Одна услід м'enі гука: „Іди”,
Молочним цвітом вкрилися сади,
Вгорі луна дзвінкій пташиний хор.
Я знову йду за дроти, у табор.

НА ВЕРШИНІ

У далекім південнім краю,
На вершині скалистій, високій,
Я в глибокій задумі стою,
І почувавась таким одиноким.

Навколо величаві валі
Бовваніть, як тіло титана,
Наді мною літають орли
Сизокрилі у сивім тумані.

Подихає легенький зефір,
Він з смереками тихо шепоче,
Я на схід свій спрямовую зір —
Україну побачити хочу.

Та кругом голуба пелена
Небосхилу на очі спадає.
Я п'янію, немов од вина,
І душа моя бідна ридас.

Ау серці неначе змія
Розливає смертельну отруту,
Бо в неволі вітчизна моя,
Бо народ мій в кайдани закутий.

У безкраїх українських степах
Розлягається стогону ліра,
Та в Карпатських вершинах УПА
У похід виступає на звіра ...

Їй всеміхається сонце в лиці,
Україна не вмерла, — я знаю,
Із вірою в серці у це
Я вершину свою покидаю.

**

З нагоди 40-ліття створення Першої Дивізії УНА, що відзначилася героїзмом у боях проти московсько-бolshevickої армії під Бродами на Львівщині, публікуємо кілька творів із збірки поезій поета-воліка Андрія Легіта „За дротами”. Збірку автор написав у полоні в 1945-48 рр., в Австрії, в Італії у Ріміні та потім у Англії. Андрій Легіт виявляє у цій збірці не лише патріотизм, а й стійку мораль українського вояка, ідеалізм та відданість Батьківщині Україні.

1983 року Андрій Легіт вийшов на пенсію, але він не залишає творчої праці, пише спогади, що-суботи викладає в українській школі в Лондоні. Він поет-лавреат УММАН, 1983 р.

Свою першу збірку „За дротами” автор присвятив „колишнім воєннополоненим українцям — так зв. „рімінцям”. (л.п.).

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПОМГ — БРАТСЬКИЙ ОБЕЗПЕЧЕНЕВИЙ СОЮЗ — ОЦІМ ЗАПРОШУЄ ЧЛЕНСТВО ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ ОБЕЗПЕЧУВАТИСЯ У ЦІЙ ВАШІЙ НАРОДНІЙ УСТАНОВІ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

У 1984 РОЦІ УНПОМГ буде відзначати своє 70-ліття служби рідному народові і нескореній Україні.

**ЧЛЕН ТУСМ, ПРОФ. БОГДАН САЦЮК
ІМЕНОВАНИЙ ДЕКАНОМ
АКАДЕМІЧНИХ СПРАВ**

На початку серпня 1982 р. президент Міжамериканського Університету в Сан Жерман в Порто Ріко іменував проф. Богдана Сацюка, до того часу директора Департаменту гуманістичних наук, деканом академічних справ, тобто передав у його руки керування всією студійною політикою університету, що дорівнює постові віце канцлера академічних справ в інших американських університетах. Столичний часопис „Ель Мундо” в Сан Хуані у числі 23 серпня 1982 відзначив д-ра Сацюка, як „постать дня”, поміщуючи його світлину та вістку про іменування разом зі світлинами таких діячів, як Мати Тереса, Джеймс Бреди та Александр Гейг.

Проф. Сацюк народився в Дубні на Волині 1941 року, в родині Олексія та Марії (з дому Чучмай). Його батько, юрист і письменник, співредактор журналів „Літаври” в Австрії, „Порогів” та „Овиду” в Буенос-Айрес, помер, проживши 51 рік. Середню освіту здобув наш вчений в Буенос-Айресі і в Чікаго, а університетські студії закінчив в Іллінойському Університеті в Урабна-Шампейн, здобуваючи з високими відзначеннями ступені бакалавра (1964), магістра (1965) та доктора (1969), спеціалізуючись в порівняльній лінгвістиці (романських мов) і еспанській мові та, будучи стипендистом, зокрема у студіях до докторату — Освітнього Акту Національної Оборони Америки. Ще студентом університету Б. Сацюк одружився з Оленою Гікавою, тоді студенткою порівняльної літератури, донькою п-ва М. і Н. Гікавих. Темою докторської дисертації проф. Олени Сацюк було порівняння постатей козака, гавча і ковбоя в їхніх національних літературах.

Після закінчення студій 1969 р. молоде подружжя, з сином-одинаком Данилом, переїхали до Гейнсвіл, Флорида, де д-р Сацюк одержав посаду професора порівняльної лінгвістики у Флоридському Університеті, вже в 1972 році став головою Комітету програми студій лінгвістики та членом інших ключевих комісій.

Проф. І. Левадний

**КІЇВ У 1913 РОЦІ
(СІМДЕСЯТ РОКІВ ТОМУ)**

Новий 1913 рік, останній передвоєнний рік зустрів Київську українську громаду серед наполегливої праці для дальшої розбудови і активізації національно-культурного життя та в підготовці до близького Шевченківського ювілею. Ніхто не міг передбачити, що вже в наступному році ця мирна творча праця буде перервана вибухом громових подій, які потрясуть не тільки Європою, а і цілім світом, внесуть велики зміни в дотогодчасне міжнародне становище, спричинять багато руїн і жертв та на деякий час привернуть Україні її омріянну державність. А покищо Київська громада розгортала свою діяльність.

Тогочасний довосніний Київ багато в чому

•••••
Там зорганізував оригінальний симпозіум міжнародного характеру з ділянки еспанської лінгвістики та прочитав низку доповідей з ділянки своєї спеціалізації, які з'явилися друком.

У 1976 році родина Сацюків переїхала до Сан Жерман в Порто-Ріко. Тут в Міжамериканському Університеті д-р Богдан займав посаду професора еспанської мови та порівняльної лінгвістики, а д-р Олена стала надзвичайним професором еспанської літератури, викладаючи також предмети з порівняльної літератури романських літератур. В університеті є 32 000 студентів. Проф. Сацюк являється першим професором порторіканських університетів, який увів курс української мови у високій школі того острова. У своїй науково-дослідницькій праці проф. Сацюк має ряд розвідок та статей на теми еспанської, португалської та української мов і є співредактором двох збірників-симпозіюмів.

Вітаємо декана Богдана Сацука з його новим постом в Міжамериканському Університеті та щиро бажаємо дальших успіхів у науковій праці!

Дмитро Штогрин

відрізнявся від того, яким став у повоєнному періоді. Його населення на 1-ше січня 1913 року становило 594.000 мешканців. У місті було 340 вулиць і 60 завулків загальною довжиною 190 верст. По всьому місту кількість дерев'яних будинків вдвічі перевищувала кількість кам'яниць. У більшості околиць — на Подолі, Юрковиці, Оболоні, Куренівці, Нових будозах, Солом'янці, Батисвій горі, Лук'янівці, Звіринці ще не було водогону, каналізації, забрукованих тротуарів і вуличного освітлення.

У той час Київ мав 140 православних церков, у тому числі ряд монастирів, два римо-католицькі костели, лютеранську кірху, караїмську кенассу і кілька жидівських синагог.

Навчання молоді провадилося тільки на російській мові. В місті були університет, Політехнічний інститут, 7 гімназій, реальне училище і коло 60 інших середніх шкіл. У всіх їх вчилося 10 тисяч осіб студентів, гімназистів і школярів, переважно дітей багатіїв і урядовців, у великій більшості росіян. Особливо багато росіян було в Київському політехнічному інституті, першому на цілу Російську імперію учбовому закладі такого профілю.

У місті було тоді до 10 театрів, з цих лише один український, близько 20 кіно-театрів і цирк. Працювало шість міських бібліотек, якими можна було користуватись лише за плату. Найбільша з них — Публічна бібліотека мала у своїх фондах 50 тисяч книжок. Медичну обслугу давали 15 платних лікарень.

Великодержавне російське життя в Києві ціпроко розвивалось. Видавались два великі щоденники: реакційний „Киевлянин”, приміщенний на Караваєвській вулиці, і помірковано-ліберальна „Киевська Мисль”, що містилась на Фундуклеївській вулиці проти Оперового театру. Виходили також численні інші менші російські щоденники і тижневики, як і всілякі журнали. Різноманітні монархічні організації „Союз російського народу”, „Союз Архангела

Михайлі", Клуб російських націоналістів, в яких не бракувало і наших національно-несвідомих земляків, розгортали свою роботу.

Українське життя від часів урядових полегіш, що прийшли у висліді революції 1905 року, було в стані невпинного піднесення.

Від 15 вересня 1906 року в Києві виходила щоденна газета „Рада”, що висвітлювала життя всіх земель України. Редакція містилась на Великій Підвальній вулиці ч. 6 біля Золотих Воріт. Видавав і фінансував газету Євген Чикаленко. Головним редактором у 1913 році був Андрій Ніковський, літературознавець, журналіст і громадський діяч, а один з секретарів — Симон Петлюра. В редакуванні газети брали участь Дмитро Дорошенко і Людмила Старицька, донька покійного драматурга Михайла Старицького.

Виходили також інші періодики. Письменниця Олена Пчілка видавала тижневик „Рідний Край”, присвячений питанням історії, етнографії, народної творчості, спріві розвитку рідної мови і літератури.

Популярністю тішився і ілюстрований тижневик „Маяк”, видавцем і редактором якого був В. Шевченко, а дописувачами — Павло Тичина, Яків Мамонтов, Олекса Слісаренко.

Єдиним педагогічним журналом був місячник „Світло”, який редактував В. Прокопович, а дописували до нього Федір Матушевський, Христя Алчевська, Сергій Єфремов, Н. Григорій, Софія Русова, Дмитро Васильченко, Павло Тичина.

Працював у Києві і цілий ряд українських видавництв. найстарше з них, засноване ще в 1896 році видавництво „Вік” під керівництвом Олександра Лотоцького, Сергія Єфремова і Василя Доманицького, друкувало переважно класиків. Знана була теж видавнича спілка „Дзвін” з директором Юрієм Тищенком при участі В. Винниченка і Л. Юркевича. Видавництво „Криниця” видало „Кобзар”. Видавництво „Лан” випускало головно дитячі і юнацькі книжки. Працювало теж видавництво „Час” та інші видавництва.

З політичних об'єднань відзначалось створене ще в 1908 році Товариство українських поступовців, на чолі з Михайлом Грушевським,

Євгеном Чикаленком і Сергієм Єфремовим, яке стояло в проводі політичного і національного життя всієї України і керувало боротьбою проти російського шовінізму і централізму.

Провадило свою діяльність Українське Наукове Товариство, виходив місячник „Літературно-Науковий Вісник”, активно розгортає працю Комітет по спорудженню пам'ятника Шевченкові. Існували „Просвіта” і Український клуб.

Музично-драматична школа Лисенка, якою зі смертю композитора Миколи Лисенка керувала його донька Маріяна Лисенко, а драматичним відділом — Марія Старицька, була відома своїм добрим педагогічним складом. У ній викладали Олександр Мишуга, Олена Муравйова, Григорій Любомирський.

На розі Великої Васильківської і Маріїнсько-Благовіщенської вулиць у Троїцькому Народному Домі виступав від 1907 року перший постійний український театр Миколи Садовського, ставлячи драми, комедії і опери.

На Маріїнсько-Благовіщенській вулиці у двоповерховому будинку ч. 95 мешкала родина Лисенків. Там покійний композитор Микола Лисенко прожив останні 18 років свого життя і помер попереднього (1912) року.

Поруч був будинок Косачів під числом 97 на тій самій вулиці. У складі родини Косачів мешкала і Олена Пчілка та її донька, славнозвісна поетеса Леся Українка, яка провела в цьому домі 10 років свого життя.

На Безаківській вулиці недалеко залізничного дзірця була книгарня Олекси Коваленка і при ній існував своєрідний сальон письменників, куди сходились на творчі дискусії і читання своїх творів київські літератори. Постійним гостем там був поет Григорій Чупринка, часами заходив повістяр і романіст Іван Нечуй-Левицький.

На економічному полі працювало Товариство українських кооператорів, яке мало своє видавництво і від 1913 року почало видавати власний орган, півтижневик „Наша кооперація”.

З такими осягами в національному житті зустріла Київська українська громада 1913 рік.

Газета „Рада” вийшла 1-го січня 1913 року з віршем „На Новий Рік” Григорія Чупринки,

який оглядаючи невеселе українське життя останнього часу, висловив надії на прийдешнє щастя і закликав у Новому Році виступати спільно для здобуття того народного щастя:

Хто простежить пильним оком,
Серцем, розумом, чуттям,
Як несеться рік за роком
Швидко, швидко над життям.
Як проходять дні тягучі,
Довгі, довгі, як віки,
То туманні, то блискучі,
То холодні, то палкі.
Пильним зором не окинуть
Перемінних хвилювань;
Роки линуть, роки плинуть,
Як хвилини поривань.
Скільки втрат і скільки збитків
Нам дає довічний час!
Сума наших пережитків
В нас на плечах раз-у-раз.
Все ж — но, все ж були хвилини
Повні близку й насолод,
Юних років одродини
І братерських вільних згод.
Сум нудної порожнечі
Буйний вітер проганяв,
Гострий запах ворожнечі
Часто душу хвилював.
Що траплялось, що траплялось!
Ну, то що ж? — Таке життя!
Де ж ти, щастя, загулялось?
Час би, час до вороття.
Сум, що в горі та в знемозі
Серце гадиною ссе,
Хай по пройденій дорозі
Буйний вітер рознесе!
Всіх вітайте незрадливо
З юним роком наступним!
В путь-дороженьку щасливо
Вирушайте разом з ним.
В світлих чарах ворожіння
Ми побачим на льоту
Щастя-долі миготіння
І припадну красоту;
Давніх років обіцянки
З вітром волі прилетять.
Так за щастя!.. Вгору шклянки!..

Бліски щастя миготять.
Всіх вітайте незрадливо
З Новим Роком наступним!
В путь-дороженьку щасливо
Вирушаймо, разом з ним!

В юбличчі близького Шевченківського ювілею, до якого залишився один рік і під враженням нещодавно (у грудні 1912 року) відбутого розгляду надісланих проектів Третього Міжнародного Конкурсу на проект пам'ятника Шевченкові в Києві, на якому жюрі не затвердило ні одного проекту з огляду на їх неідповідність вимогам конкурсу, українське громадянство Києва напруженено чекало дальших кроків Комітету побудови пам'ятника.

Докладний опис перебігу попереднього неідального конкурсу подала львівська газета „Діло”, в числі за 6 січня 1913 року. „Яка вбога фантазія, яка примітивність техніки, яка шаблонна композиція”, — писала газета про подані на конкурс проекти. Виникла потреба проголосувати новий конкурс.

Незмінною любов'ю киян користувався місцевий оперовий театр. Поточний сезон 1912–1913 року у ньому проходив під новою антре-призою Михайла Топор-Багрова, виагливого естета і знавця опери, але знаного своєю погордою до української музики.

28 січня в оперовому театрі була вперше поставлена нова чотириактова опера „Дні нашого життя”, що зображувала невеселе життя тогочасного студентства.

Автор опери О. Глуховцев, вихованець Київського університету і диригент університетського хору, здобув музичну освіту в Московській консерваторії. Його опера „Дні нашого життя” була цікава тим, що поставила перед виконавцями зовсім нові і незвичайні мистецькі завдання: треба було показати на оперовій сцені сучасну людину. В цьому напрямі артистичний склад досяг великих успіхів. Зворушливий образ Ольги у виконанні Катерини Воронець-Монтвід та її трагічний роман зі студентом Глуховцевим, партію якого виконував Федір Орешкевич, по-справжньому хвилював глядачів. Живі постаті студентів, далекі від будь-якого шаблону, створили І. Летичевський (Блохін),

Ф. Поляев (Мишкя), Олександер Улуханов (Онуфрій) і А. Брайнін (Миронов).

Оперу дуже добре поставив Олександер Улуханов, диригував Ф. Оцеп, оформив виставу мистець-декоратор Семен Евенбах.

Сезон цей був дуже плідний. Було показано 37 різноманітних опер, серед них „Валькірію”, „Черевички”, „Снігуроньку”, „Пророка”. Під час традиційних гастролів Київ відвідали італійські гості Маттія Battistini, що виступав в операх „Ернані”, „Масковому балі” і „Марії де Роган”, та Джузеппе де-Лука, який вперше відвідав Київ; співали теж талановиті італійські артистки Граціелла Паретто і Фінці Магріні. Відбулись таксамо гастролі видатного тенора Леоніда Собінова, який розпочинав колись свою вокальну кар'єру в театрі Миколи Садовського. З гостинними виступами приїздили ще видатні артисти балету Катерина Гельцер, Леонід Жуков, Олександра Балашова і виступали у великих балетних дивертисментах.

Наприкінці квітня газети принесли болючу вістку про ненадійну смерть у Чернігові класика української літератури Михайла Коцюбинського. Його подорожі останніх років у Карпатах, в село Криворівню, і на остров Капрі для напряви свого здоров'я не дали бажаних наслідків. Нездійсненими лишились творчі задуми письменника написати кінцеву частину повісті „Fata morgana” і ще одну повість з життя гуцулів на зразок „Тіней забутих предків” про легендарного героя гуцульського епосу Олексу Довбуша.

Почуття туги киян з приводу цієї неповоротної втрати змішувались з почуттям гніву, коли дійшли вістки, що влада в Чернігові не дала змоги українській громаді навіть віддати покійному належної шані. Ректор семінарії заборонив хорові семінаристів співати на похороні. Поліцеймейстер, з'явившись у церкву, заявив, що нести вінків перед труною не можна. Поліція не дозволила виголошувати промови на могилі. Про ці утиски говорили навіть українські депутати в Державній Думі.

У травні Об'єднаний Комітет побудови пам'ятника Шевченкові оголосив Четвертий Конкурс на проект пам'ятника Великому Кобзареві. Враховуючи невдачі трьох попередніх

конкурсів, Комітет персонально запросив взяти участь у конкурсі мистців-різьбарів: М. Гаврилка, Л. Шервуда, С. Валнухіна, М. Андрієва, а також італійського різьбаря Антоніо Шіортіно. Комітет також виніс рішення, що в разі надіслані на іменний конкурс проекти не задовольнятимуть жюрі і членів Комітету, — звернутись до видатного французького артиста-різьбаря Огюста Родена з проханням зробити проект пам'ятника. Термін одержання проектів був встановлений до лютого наступного (1914) року.

Кияни схвалили проголошення нового конкурсу і стали напружено чекати його вислідів.

Тим часом українська преса все поширювалась. У Києві почали виходити нові журнали. Один з них „Дзвін”, літературний, мистецький, науковий і громадсько-політичний місячник став видаватись під редакцією Дмитра Антоновича, пізніше Володимира Левинського приближчому співробітнику Володимира Винниця, Лесі Українки, Миколи Вороного, Григорія Чупринки, Спиридона Черкасенка, Дмитра Донцова, Христі Алчевської, Валентина Садовського.

Інший журнал, літературно-мистецький місячник „Сяйво”, виник з ініціативи мистця Павла Ковжуна, при допомозі Аристарха Терниченка, Івана Стешенка і Миколи Біляшівського.

(Закінчення у числі 9)

ОКУЛЯРИ, ЩОБ БАЧИТИ ВНОЧІ

Американські науковці винайшли спеціальні окуляри, щоб виразно бачити й серед найтемнішої ночі.

На жаль, такі окуляри не для звичайних громадян, а для поліційної охорони. Вони нагадують маску астронавта, прироблені до шлема на голові.

Головною причиною продукції таких окулярів є те, що кожної ночі із Мексико перебігають через кордон до ЗСА сотні втікачів-заробітчан. Доки американська економіка трималася на високому рівні, перебіг неофіційно дозволявся, але тепер втікачі почали виловлювати: у місяці березня 1983 р. поліція не дозволила перейти вночі кордону 100,000 мексиканців, звернувшись їх назад.

ПДРОБЛЕНИЙ „ЩОДЕННИК“ ГІТЛЕРА?

Майже фантастична історія на шляху людської історії: від 1930-х років до 1945 року „фюрер” німецького народу і так зв. „візвозітель” Європи від московського притягнення Адольф Гітлер писав „Щоденник”. Під час лету літака над територією, що тепер належить до комуністичної Сх. Німеччини, літак був збитий і „Щоденник” пропав. Однак, виявляється, що його було знайдено. 30 років „Щоденник” зберігався у найбільшій таємниці, аж у квітні 1983 р. західнонімецький журнал „Шпігель” почав його друкувати, одержавши оригінал із швейцарського сковку-банку.

За 400,000 доларів текст придбав лондонський „Сандей Таймс”, який також почав публікувати „Щоденник”. Почав і припинив друк, бо є ствердження, що то — фальшивка.

Мало хто знат, що Гітлер писав „Щоденник”, але його особистий пілот знат і залишив про це свідчення у своїх записках, хоча більшість „гітлерознавців” заперечують, що той документ підрядний. Пригадаємо, однак, що „совєтологи” заперечували і текст таємного виступу Н. Хрущова після смерті Сталіна, коли він сказав, що Сталін хотів би вивезти всю Україну в Сибір, але „було забагато українців”. Проф. Ехал із Штутгартського університету заперечує автентичність „Щоденника”, інші знаті почерків твердили, що все те написано рукою Гітлера.

У „Щоденнику“ є ствердження, що Гесса вислав до Англії сам Гітлер на мирові переговори. Як знаємо, англійці оголосили Гесса божевільним і він і досі сидить у в'язниці. Сказано також, що німецько-фашистські літаки не знищили десятків тисяч англійських вояків біля Дюнкерку, коли ті втікали (так зв. „Експедиційний Корпус“) із Європи перед навалою Гітлера до Англії тому, що Німеччина хотіла миу з Англією і закликала ту демократію спільно розгромити московсько-большевицьку імперію СССР.

Можна припускати, що у „Щоденнику” Гітлера є записи про Україну, хоча б на тій підставі, що він кілька разів змінював погляд: то вважав, що треба створити українську державу — вассала Німеччини, то вважав, що українці — це другорядний елемент, „унтерменші”, яких треба винищити або ж колонізувати. У багатьох докumentах засвідчені різні вислови Гітлера про Україну і українців. У „Щоденнику” напевно є деяло важливе і про інші народи, в тому ж жidів, яких Гітлер нібито — за „Щоденником” — плянував спочатку зібрати в Європі й вислати до якоїсь іншої країни у світі, яка їх забере, а коли ніхто не забере — тоді потопити їх у морі на кораблях. Як відомо, корабель із жидами плавав до різних країн, але їх ніхто не прийняв — втікачів від страшного гітлеризму-фашизму! Не цілком вияснена роль різних прибічників

і дорадників Гітлера, який еволюціонував — щодо України — від розгрому большевизму й нібито надання Україні якихось малих „прав” у сателітній державі аж до пляну винищування українців, як нації, що його виконує тепер окупантійна Росія.

Більшість знавців ствердили, що „Щоденник” Гітлера — підробка. Друк припинено. Але хто саме підробляв і чому?!

H.H.

ДО 40-ЛІТНЯ ПОВСТАННЯ У ВАРШАВСЬКому ГЕТТО

Цього року минає 40 літ з часу геройчного повстання польських юдів у гетто у Варшаві. Протягом цієї доби відбулися багато подій, які заслужують уваги та пам'яті. Одним з найважливіших є подвиг польських юдів у Варшавському гетто, який став символом опору та героїзму. Повстанці билися з такими переважаючими силами, які не мали аналогів в історії. Вони залишили позаду своїх життєвих ідеалів та віру в майбутнє, щоб захистити своїх близьких та зберегти свою культуру та ідентичність. Це було справжнє чудо, яке викликає почесу та гордість у всіх, хто веде свій путь по землі.

Тепер у Варшаві комуністи розіграли сцену жалю і співчуття. Режим звіз жидів з різних країн, в тому й Ізраїлю, але не дозволив жидам зустрічатися вільно з жидами, які живуть у Польщі. Той самий режим — маріонетка Росії, який довів у 1968 році жидів до того, що воювали десятками тисяч втікали з Польщі закордон, — тепер проливає кров'юдилячі слізом, а одночасно — старається задушити вільну профспілку „Солідарність” і тероризує або переслідує її організаторів.

Жиди, які живуть у Польщі, демонстративно не брали участі у польсько-комуністичному офіційному „співчутті” жертвам Варшавського повстання у гетто. Жидівська делегація з Канади хотіла зустрітися з М. Едельманом, відомим діячем у Лодзі — поліція заборонила їм навіть наблизитися до будинку, де він живе.

У Польщі тривають сутички з червоною поліцією.

Я виступаю проти намагання переконати нас, що провідною верствою Нації можуть бути Швейки — без внутрішньої дисципліни в собі, без Бога в своїм серці, без ясної мети, без гарячої віри, без одної доктрини, без національного Ідеалу.

Дмитро Донцов

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ ПЕВНІСТЬ

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSN.
936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В «Певності» Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартально.
- В «Певності» Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В «Певності» Ваші ощадності обезпечені Федерально Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В «Певності» Ви можете відкрити пенсійні конта, т.зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першою депозиту пенсійних чеків.
- В «Певності» є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В «Певності» є вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.

ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ «ПЕВНІСТЬ» —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА**

В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА
ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І
ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ
ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ
КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей

Безплатне життєве забезпечення
до 2,000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**

301 Palisade Ave. Yonkers, N.Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„БУДУЧНІСТЬ”

У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ.
НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА,
ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЇ,
ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ
(КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНИ
ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ.
ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½%
ДИВІДЕНДИ

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.
Ощадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit

4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel. 843-5411

Панько Незабудько

СОВЕТСЬКІ ЩУРИ

(Фейлетон)

Різні щурі є на світі. Є такі, що живуть на землі по сусістві з людьми, а є й такі, що живуть близько води. У всіх випадках живуть вони в глибоких норах попід будинками, в міських каналах, в недоступних місцях старих пивниць, льохів і т. та в норах на берегах рік, річок, озер і ставів. Як земні, так і водні щурі не лише гидрі своєю зовнішністю, але є і великими шкідниками. Тому люди стараються їх нищити всюди, де лише удається.

Є ще щурі іншого гатунку — великі, що свою фізіономією геть нагадують людей: ходять на двох ногах як люди, вибраються як люди, ідуть і п'ють як люди та мають усі людські манери й звички. Живуть вони не в норах, а в мешканнях, іздягати автами чи мотоциклами, літають літаками й вертолетами, плавають на кораблях й усіх суднах, ходять в орденах, є потреба в тому чи ні. Це — гатунок людоподібних щурів, так званих — щурів московсько-советських. Живуть вони масово передусім за кордоном по советських амбасадах, посольствах, різних місцях та роблять величезні шкоди, але не советським установам, а країнам, в яких вони загніздилися: виконують саботажі, викрадають державні таємниці й наукові та технологічні досягнення, підгризають устрій даних країн, загризають на смерть советських противників, якщо ім це вдається, а як ні — ведуть проти них оплюгаючу пропаганду, стараються їх порізнати між собою й наставити один проти другого, застрашувати, підкуплювати.

Як не завжди вдається успішно праведним щурям пакостити людям, бо ловляться в наставлені на них пастки, так само й советським щурам не завжди вдається іхні злодійсько-бандитські „сделки“. Часто вони попадають у руки органів безпеки даних країн. Але й тоді вони опиняються без порівняння в кращих умовах від звичайних хвостатих і зубатих щурів, бо їх не нищать, а лише

чемненько „видворюють“ на чотири вітри за межі даної країни.

Ці двоногі, на людське подобіс, советські щурі є також двох родів: ці, що гніздяться по советських установах за кордоном та водних, які нишпорятъ попід водою близько берегів інших країн, до яких Ессесерія плекає нечесні заміри . . .

Час до часу ці московсько-большевицькі щурі потраплять у руки правосуддя і тоді ім чемненько кажуть вишивать до дідька восьмоги. То тут, то там їх проганяють у шию то в Австралії, то в Бразилії, в Швеції, то в Іспанії, в Португалії або Італії, то знову в Ірані. Свого часу в Великій Британії їх зразу сотку та ще її з добром гаком викинули геть, а ось недавно французи це саме зробили з майже півсотнею отих капосних шкідників. А колись покійний Садат, то від них геть був вичистив Єгипет. Водні ж советські щурі нишком нишпорять біля берегів інших країн, а найбільше біля Швеції і Норвегії. Ці водні шкідники не втішаються таким щастям, що їх, зловивши, виганять у шию. Таких, коли їх запримітять у водах біля берега, стараються їх тілеса післати в дарунку Посейданові, а душі — Люциперові.

Коли б так вільний світ поступав і з земними советськими щурами, то може б і здихався їх раз назавжди.

***** ПОНАД 12 000 ДЕМОНСТРУВАЛИ В ТОРОНТО

Понад 12 000 українців демонстрували в Торонті в 50-ту річницю московського Голодомору в окупованій Україні у 1933 р. Маліфестація, про яку широко інформували преса, телевізія і радіо, відбулася на заклик Відділу КУК, при участі церковних Ієархів, СУМ-у і Пласти, до маршу грава сумівська оркестра „Батурин“ під мист. керівництвом маестра Василя Кардаша.

На заклик УККА вже відбулися багатолітні маніфестації проти злочинної Москви у Вашингтоні, у Філадельфії, у Нью-Йорку й багатьох ін. містах ЗСА.

Президент ЗСА Рональд Реген переслав до УККА телеграму, у якій заявив, що Америка не забуде терпіння України і підтримує в боротьбі проти диктатури.

Розвал СССР — питання часу

Голова Інституту дослідів міжнародних змін у Коломбійському університеті С. Білер на підставі аналізу економіки, політики і внутрішніх справ у СССР стверджує, що „розвал советської імперії — це лише проблема часу“. Не далі як до 20-25 років.